

Beste Ralph,

We schrijven jou in verband met de muurschildering die het Regenbooghuis bestelde voor de Lollepotstraat in Brussel. Zoals je weet is er recent kritiek gekomen vanuit onze gemeenschap. Wij geloven in dialoog en vinden dat het nodig is om de verschillende visies erbij te betrekken om een ondersteunende en veilige omgeving te creëren voor alle leden van onze gemeenschap. Daarom hebben we vergaderingen georganiseerd met individuen en verenigingen van onze gemeenschap die over de muurschildering wilden discuten. We probeerden samen een oplossing te vinden waarin iedereen zich kan terugvinden. Met deze brief willen we je hierover informeren en uitleggen tot welke beslissing we gekomen zijn. Voor de transparantie zal deze brief en ook jouw antwoord openlijk gepubliceerd worden.

Op de muurschildering staat een verscheidenheid van leden van de LGBTQ+ gemeenschap en dat toont de mooie diversiteit die we zijn. Onze verschillen zichtbaar maken is een noodzakelijke stap om het bestaan en de specifieke noden van elke minderheid te erkennen. Maar spijtig genoeg zijn sommige van de karakters discriminerend, pijnlijk, en zetten ze transfobie, vetfobie en racisme verder door. Omdat je zelf deel uitmaakt van de LGBTQ+ gemeenschap, zal je allicht weten dat de machtsdynamieken (bvb. racisme, transfobie en vetfobie) die nog bestaan in onze maatschappij, ook in onze gemeenschap nog blijven doorwerken. De discriminatie zit hem hierin dat twee karakters heel anders behandeld worden dan de rest van de bende. De trekken gebruikt om een karikatuur te maken van de transvrouw en de zwarte vrouw zitten geworteld in impliciete transfobie en racistische vooroordelen.

Bijvoorbeeld, de voorstelling van de vrouw in de roze jurk gaat terug op heel wat stereotypes die echt wel leven in onze maatschappij, en zo effectief het idee verder zetten dat transvrouwen erg ongelukkige, harige “mannen in een jurk” zijn, met overdreven make-up. Zij is in essentie een karikatuur van wat vrouwelijk is. Dat ze dik is en duidelijk zichtbaar trans is op zich geen probleem. Wel de manier waarop ze wordt voorgesteld als de enige ongelukkige in een bende gelukkige en fiere queers. Zij komt naar voor als de enige persoon met een gedeprimeerde attitude, met neerhangende armen en een lege blik. En door daarbovenop te kiezen voor het in beeld brengen van de schaduw van de baard, het borsthaar en haar op haar armen en benen kan geïnterpreteerd worden als nogal ongevoelig of zelfs wreed, net omdat dat dingen zijn waar transvrouwen het moeilijk mee hebben en waarover ze erg gevoelig zijn. Kortom, transfoob en vetfoob beeldmateriaal werd erbij gehaald om haar intentioneel als lelijk voor te stellen, en dat binnen een muurschildering die voor de rest een huldebetoon is aan de verscheidenheid en fierheid van onze gemeenschap.

Wat de afbeelding van de zwarte vrouw betreft, zijn de codes gebruikt om haar af te beelden afkomstig uit racistische en kolonialistische afbeeldingen die in essentie zwarte mensen reduceren tot die ene gemeenschappelijke trek: dikke lippen hebben. We weten dat het een karikatuur is en dat je geen kwade bedoelingen had, maar we leven ongelukkig genoeg in een racistische samenleving, en ons collectief onderbewustzijn is vol impliciete racistische vooroordelen. En die moeten we actief in vraag stellen als we willen gaan naar een meer inclusieve maatschappij die echt de diversiteit omhelst en viert. Daar komt nog bij dat zij ook opvalt door haar niet bijzonder intelligente gezichtsuitdrukking.

Nog eens: een andere aanpak is een discriminatie. En wanneer karikaturen onderdrukte minderheden kleineren, is dat geen satire maar maakt het ander en meer direct racistisch gedrag mogelijk.

Zoals het eerder al werd geformuleerd “Satire is bedoeld om macht belachelijk te maken. Als je lacht met mensen die onderdrukt worden, is dat geen satire, maar bullying” (Terry Pratchett). Het is inderdaad mogelijk om minderheden voor te stellen zonder onderdrukkend te zijn, zoals het werk van Stephanie Dehennin toont, die een tekening publiceerde om uit te leggen hoe je kon tekenen en racistische beelden vermijden. Discriminatie komt in veel verschillende wegen en vormen, niet altijd als direct geweld. Beelden gebruiken die steunen op stereotypes die deel uitmaken van hoe onze maatschappij kleurlingen, transmensen en mensen met overgewicht ziet, is een impliciete en onzichtbare manier, die samen met racistische grappen en ander “onschuldig” gedrag, het onzichtbaar gedeelte van de ijsberg zijn, dat leidt naar meer expliciet en zichtbaar racistische gedrag zoals geweld en harassment .

2

Hou asjeblieft in gedachten dat we appreciëren dat je probeerde de diversiteit van de karakters voor te stellen en dat we respect hebben en de andere elementen van de muurschildering naar waarde schatten. Het is om die reden dat we, na de feedback van onze gemeenschappen, je vragen om de muurschildering aan te passen aan deze kritieken, om de twee problematische karakters voor te stellen met meer respect en empowering, en hen zo te helpen om ook te “stralen”. We hopen dat je begrijpt dat we geen andere keuze hebben dan te luisteren naar de meer onderdrukte minderheden van onze LGBTQ+ gemeenschap wanneer die het hebben over de onderdrukking die ze ervaren. En dat we deze muurschildering dan ook niet onveranderd kunnen laten. Indien jij spijtig genoeg niet in staat zou zijn om dit te doen, zullen wij geen andere keuze hebben dan een andere kunstenaar te vragen om een vervangende muurschildering te ontwerpen.

Met vriendelijke groeten,

Regenbooghuis Brussel

1 Fans verbeteren ‘racistische’ nieuwe Suske en Wiske, NRC, 27 juni 2017.

<https://www.nrc.nl/nieuws/2017/06/27/fans-verbeteren-racistische-nieuwe-suske-en-wiske-11311612-a1564698>

2 What composes “Racism”. <https://twitter.com/mspackyetti/status/896836937645817856>